

İlkokul İkinci Sınıf Öğrencilerinin Yazma Başarısının Okudukları Sınıf Türüne Göre İncelenmesi¹

Seher BAYAT², Mehmet Çoşkun³

Öz: Bu çalışmada birleştirilmiş sınıflarda okuyan ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin yazma becerisi başarı düzeyleri ile müstakil sınıflarda okuyan ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin yazma becerisi başarı düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırma betimsel tarama modeline dayanmaktadır. Çalışma 30'ar 2. sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Öğrencilerin yazma becerileri başarı düzeyini ölçmek için dikte yöntemiyle öğrencilere "Yardımsever Çocuklar" metni araştırmacılar tarafından yazdırılmıştır. Dikte çalışması sonunda elde edilen dikte kâğıtları yazma becerisi gözlem formundan yararlanılarak puanlanmıştır. Ölçme aracı 5'li Likert şeklinde 25 madde ve "Güzel/doğru yazma" ve "Hatasız Yazma" olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre ikinci sınıf öğrencilerinin yazma başarılarının kötü düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin genel yazma başarıları ve hatasız yazma başarıları arasında müstakil sınıflarda okuyan öğrencilerin lehine anlamlı farklılık olduğu sonucu elde edilmiştir. Güzel/doğru el yazısı yazma başarıları arasında ise okudukları sınıf türüne göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma Becerisi, el yazısı, birleştirilmiş sınıf, ilkokul 2. sınıf öğrencileri.

¹ Bu çalışmanın bir bölümü 14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Ordu Üniversitesi, Sınıf Öğretmenliği Eğitimi, seherbayat@hotmail.com

³ Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, mhmtcskn1907@hotmail.com

The Examination of Second Grade Students' Writing Success at Primary School According to Their Classroom Type

Abstract: This study aims to compare the success level of the writing skills of second grade students attending the multigrade classrooms and single-grades classrooms at primary school. This study is based on descriptive survey model. It was conducted on 30 second grade students for each side. "Yardımsaver Çocuklar (Helpful Kids)" text was dictated to the students to write by the researchers in order to assess the success level of their writing skills. The dictated papers were marked through the writing skill assessment measuring tool. The measuring tool is composed of two dimensions as 25 items in form of 5 Likert scales and "Fine/true Writing and Accurate Writing. According to the findings obtained from the research it has been found that the second grade students' success level of writing skill is low. It has been found out that there are significant differences between writing success and accurate writing in favour of the students attending single-grade classrooms. It has also been concluded that there aren't considerable differences between fine and true writing success in handwriting regarding their classroom types.

Key Words: Writing skills, handwriting, multigrade classroom, second students of primary school.

Giriş

Yazma öğretimi bireyin duygu, düşünce ve izlenimleri yazı aracılığı ile dilin kurallarına uygun bir şekilde ifade etme becerisi; işlek, okunaklı ve estetik yazı yazma becerisinin kazandırılması sürecidir (Bayat, 2012). Dil öğretiminde anlatma becerileri arasında yer alan yazma becerisi sayesinde öğrenciler; bildiklerini, düşüncelerini, duygularını ifade edebilirler. Yazma becerisi hemen hemen her ders için bilişsel giriş davranışı niteliğindedir ve akademik başarıda önemli bir yere sahiptir. Akademik başarının yanı sıra bireyin günlük yaşamında, iş yaşamında da etkin bir yazma becerisine sahip olması olmazsa olmaz ihtiyaçlar arasındadır.

Yazma becerisinin gelişimi için özellikle ilkokulun ilk yıllarında dikte çalışmaları ve serbest yazma etkinliklerine yeterince zaman ayrılmalı, öğrencilerin yazma hataları ile ilgili onlara dönüt verilerek kurallarına uygun yazma ve okunaklı yazma becerilerinin gelişimi

için öğrencilerle bire bir ilgilenilmelidir. Birleştirilmiş sınıflarda sınıf öğretmenleri bu çalışmalara yeterince zaman ayıramayabilir ve öğrencilerle bire bir ilgilenme konusunda sıkıntılar yaşayabilirler. Çünkü birleştirilmiş sınıflarda öğrenci öğretmene daha az erişmektedir ve öğretmen programı uygulamak ve öğretmek için daha az zamana sahiptir (Erden, 2015). Yapılan araştırmalar (Miller,1991; Abay, 2006; Dursun, 2006; Bilir, 2008; Yıldırım, 2008; Sağ ve ark.,2009; Erdem ve ark., 2013) birleştirilmiş sınıflarda bir takım sorunların yaşandığını göstermektedir. Kötü fiziki koşullar ve malzeme eksikliği, ailelerin yetersiz desteği, öğretmenlerin tecrübe eksikliği, kötü yaşam koşulları, ulaşım problemleri ve hizmet öncesi eğitim eksikliği birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin karşılaştığı sorunlardan bazılarıdır (Seban, 2015).

Birleştirilmiş sınıf uygulaması (multigrade teaching) bir öğretmenin aynı ders saatinde ve derslikte birden fazla sınıfla öğretim yapması olarak tanımlanmaktadır (Pridmore, 2007). Öğretmen ve öğrenci sayısının azlığı, ekonomik yetersizlikler, okul ihtiyacı, yerleşim birimlerinin dağınıklığı, nüfus yoğunluğunun azlığı, birleştirilmiş sınıf uygulamasının nedenleri arasında sayılabilir (Köksal, 2002; Erdem, 2015; Little, 2004; Öztürk, 2005; Şahin, 2007).

Türkiye’de birleştirilmiş sınıf uygulaması sadece ilkokulda uygulanmaktadır. 2012-2013 öğretim yılında 4+4+4 Eğitim sistemine geçilmesiyle birleştirilmiş sınıflı okulların oluşturma biçimleri tek, iki ve üç öğretmenli olarak düzenlenmiştir. Birleştirilmiş sınıf uygulaması türleri Tablo 1. ‘de sunulmuştur.

Tablo 1. Birleştirilmiş Sınıf Uygulaması

Öğretmen sayısı	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
1			(1+2+3+4)	
2		(1+2)		(3+4)
3	1	(2+3)		4

MEB Eylül 2012 Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı(MEB, 2012).

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim, bağımsız sınıflarda olduğu gibi ilköğretim programında yer alan ilköğretimin amaçları, ilköğretimin eğitim ve öğretim ilkeleri ile programın uygulanmasıyla ilgili genel esaslar doğrultusunda yürütülür. Ancak birleştirilmiş sınıflarda farklı seviyelerin bulunması sebebiyle derslerin işlenişi bağımsız sınıflardan

farklılık göstermektedir (Hasanoğlu, 2013). Birleştirilmiş sınıflı okullarda öğrenciler, okuldaki zamanlarının bir bölümünü kendi kendilerine çalışarak geçirmek durumundadırlar. Öğretmen bir grup öğrenci ile ilgilenirken, diğer bir grup kendi kendine çalışmak zorundadır. Bu zorunluluktan dolayı, öğrencilerin kendi kendine çalışarak “öğrenmeyi öğrenmeleri” gerekmektedir (Yıldırım, 2008).

Birleştirilmiş sınıflar ile müstakil sınıflarda eğitim gören öğrencilerin başarılarının karşılaştırıldığı çalışmalara rastlamak mümkündür. Bu çalışmalardan bazıları (Pratt, 1986; Veenman, 1995; Mason and Burns,1997) öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf türüne göre akademik başarılarında farklılık olmadığını gösterirken bazıları (Buğday, 2003; Karaman, 2006; Saraçoğlu ve ark., 2012) müstakil sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin lehine farklılar olduğuna işaret etmektedir.

Bu araştırmada ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amaçlanmıştır. Yazma becerisinin değerlendirilmesinde üç boyuttan bahsetmek mümkündür: okunaklı ve işlek bir el yazısı yazma, hatasız yazma (yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygun yazma) ve kendini yazılı olarak ifade edebilme. Bu çalışmada okunaklı el yazısı yazma ve hatasız yazma boyutlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İlkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma başarıları ve sınıf türüne göre yazma başarısının belirlenmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. İlkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma becerisi başarı düzeyi nedir?
2. İlkokul ikinci sınıf öğrencilerinin yazma becerisi başarı düzeyi öğrenim gördükleri sınıf türüne göre farklılık göstermekte midir?
3. İlkokul ikinci sınıf öğrencilerinin güzel/ doğru yazma başarı düzeyi öğrenim gördükleri sınıf türüne göre farklılık göstermekte midir?
4. İlkokul ikinci sınıf öğrencilerinin hatasız yazma başarı düzeyi öğrenim gördükleri sınıf türüne göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada ikinci sınıf öğrencilerinin güzel/doğru el yazısı yazma ve hatasız yazma başarı düzeyleri tespit edilerek betimlenmesi amaçlanmıştır. Bu yönüyle çalışma tarama modeline dayanmaktadır. Karasar'ın (2002) belirttiği gibi tarama modelleri "geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan var olanı değiştirmeye kalkmadan gözlemleyebilmektir". Ayrıca çalışmada gözlem tekniğinden yararlanılmıştır. 2. Sınıf öğrencilerinin yazılarını değerlendirebilmek için bir metin dikte yöntemiyle yazdırılmış ve öğrenci yazıları geliştirilen "2. Sınıf Yazma Becerisi Gözlem Formu" ile değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim öğretim yılında Samsun'da 1805 2. sınıf öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma evrenden şans yoluyla seçilen müstakil bir sınıflı bir okuldan 30 öğrenci ve birleştirilmiş sınıflı okullardan kolay ulaşılabilirlik yoluyla seçilen 8 farklı okuldan 30 öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Örneklem grubundaki birleştirilmiş sınıflardaki 30 öğrenci 1+2+3+4 şeklinde birleştirilmiş sınıfta öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Aracı

Öğrencilerin yazma becerileri başarı düzeyini ölçmek için öncelikle dikte yöntemiyle öğrencilere "Yardımsaver Çocuklar" metni araştırmacılar tarafından yazdırılmıştır. Araştırmada kullanılan dikte metni iki kişiden oluşan sınıf öğretmeni, bir Türkçe öğretmeni ve üç sınıf öğretmenliği alan uzmanının görüşlerine başvurularak düzenlenmiştir. Metin 169 sözcük ve üç paragraftan oluşmaktadır. Metinde dört ünlem cümlesi, dört soru cümlesi ve dört kez özel isimlere ek gelen cümle kullanılmıştır. Metnin her bir paragrafı bir derste olmak üzere üç farklı ders saatinde araştırmacılar tarafından her bir cümle aralıklarla iki-üç kez okunarak yazdırılmıştır.

Dikte çalışması sonunda elde edilen dikte kâğıtları, yazma becerisi gözlem formundan yararlanılarak puanlanmıştır. Gözlem formunun hazırlanmasında ilköğretim (1-

5. Sınıflar) Türkçe Dersi Öğretim Programı 2. Sınıf Yazma öğrenme alanı kazanımları incelenmiş, literatür taranmış ve uzman görüşleri (3 Sınıf öğretmenliği alan uzmanı, 1 Türkçe Öğretimi alan uzmanı, 1 Ölçme Değerlendirme alan uzmanı) alınarak düzenlenmiştir. Oluşturulan ölçme aracı, ölçmede karşılaşılabilecek güçlükler belirlenmek amacıyla araştırmacı tarafından örneklem grubu dışında bir grup (71) öğrenciye uygulanarak kullanılabilir bir form elde edilmiştir. Ön uygulama sonrasında ölçme aracındaki maddelerde bir değişiklik yapılmamıştır. Bu çalışmaların ölçme aracının geçerliliğini artırdığını söylenebilir. Formun ön uygulamasında Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .81 olarak bulunmuştur. Ön uygulama sonrasında dikte kâğıtlarının puanlanmasında iki araştırmacı birbirinden bağımsız olarak dikte kâğıtlarını puanlamıştır. İki araştırmacının elde ettikleri puanlara ilişkin hesaplanan korelasyon değeri $r=.80$ 'dir. Asıl uygulamada araştırmacıların puanlarına ilişkin elde edilen korelasyon değeri $r=.77$ 'dir. Gözlem formunun puanlanmasından elde edilen verilerin güvenilirliğinin göstergesi olarak yorumlanabilir.

Verilerin Puanlanması ve Analizi

Gözlem formu "Güzel/doğru yazma" ve "Hatasız Yazma" olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Birinci boyutta öğrencilerin el yazısı yazma becerileri değerlendirilmiş, ikinci boyutta ise noktalama ve yazım kurallarına göre hatasız yazma becerileri değerlendirilmiştir. Gözlem formu 5'li Likert şeklinde 25 maddeden oluşmaktadır.

Ölçme aracından elde edilen puanlar Tablo 2.'de verilen aralıklara göre değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Ölçme Aracı Puan Aralıkları

1.00-1.79	Çok Kötü
1.80-2.59	Kötü
2.60-3.39	Orta
3.40-4.19	İyi
4.20-5.00	Çok iyi

Verilerin analizinde standart sapma, aritmetik ortalama hesaplamaları ile bağımsız gruplarda (veriler normal dağılım göstermiştir) t testi analizleri yapılmıştır.

BULGULAR

İkinci sınıf öğrencilerinin yazma başarılarına ilişkin veriler Tablo 3.'de sunulmuştur.

Tablo 3. İkinci Sınıf Öğrencilerin Yazma Becerisine İlişkin Başarı Düzeyi

	Beceriler	S.S	\bar{X}
Güzel/doğru el yazısı yazma	1. Harfleri doğru yazma	1.15	2.22
	2. Harfleri uygun boyutta yazma	1.10	2.27
	3. Yazı boyunca eğimi bozmadan yazma	1.30	2.50
	4. Harfler arası bağlantıları doğru yazma	1.19	2.15
	5. Harflerin uzantılarını doğru yazma	1.07	2.00
	6. Satır çizgilerine yazma	.96	2.15
	7. Sözcükler arasında uygun boşluk bırakarak yazma	1.12	2.40
	8. Tümü büyük harfli kelimelerin yazımında büyük harfleri kuralına uygun yazma.	1.07	2.20
	9. Temiz yazma (silgi izi/karalama olmadan)	1.08	2.13
	10. Düzenli yazma (sayfa düzenine dikkat ederek).	1.07	2.61
	11. Noktalı/çizgili harflerin noktalarını/ çizgilerini unutmadan yazma	1.08	2.33
	Toplam	.90	2.27
Hatasız yazma	12. Cümle başında büyük harf kullanma.	.93	1.80
	13. Özel isim yazımında büyük harf kullanma.	.99	1.80
	14. Özel isimlere gelen ekleri kesme işareti ile ayırma.	1.32	2.50
	15. Gereksiz büyük harf kullanman yazma.	1.30	2.72
	16. Cümle sonunda nokta işareti kullanma.	.90	1.88
	17. Ünlem cümlelerinin sonunda ünlem işareti kullanma.	1.48	2.57
	18. Soru cümlelerinin sonunda soru işareti kullanma.	1.43	2.33
	19. Harf, hece ve sözcük atlamadan yazma.	1.36	3.06
	20. Harf, hece ve sözcük eklemekten yazma.	1.04	2.38
	21. Sözcükleri gereksiz bölmeden yazma.	1.02	2.38
	22. Satır sonunda heceleri doğru bölme.	1.10	2.10
	23. -de, -da, mı, mi ve özel isim eklerini doğru yazma.	1.08	2.53
	24. Hatalı harf kullanmadan yazma(y-ğ, s-z vb).	.95	2.80
	25. Eş görevli kelimeleri ayırmada ve hitap sözlerinden sonra virgül kullanma.	1.26	3.05
		Toplam	.89
	Genel toplam	.86	2.35

Tablo 3.'den görüldüğü gibi 2. sınıf öğrencilerin yazma becerilerine ilişkin başarı düzeyine ilişkin ölçme aracından elde edilen puan ortalamasının $\bar{X} = 2.35$ olduğu görülmektedir. Ayrıca yine güzel/doğru el yazısı yazma boyutuna ait ortalama $\bar{X} = 2.27$ ve hatasız yazma boyutuna ait puan ortalamasının $\bar{X} = 2.42$ 'i olduğu görülmektedir. 2. sınıf öğrencilerinin yazma becerileri başarı düzeyinin kötü olduğu söylenebilir.

Güzel/ doğru el yazısı boyutunda "Düzenli yazma (sayfa düzenine dikkat ederek)." becerisine ait başarı düzeyinin $\bar{X} = 2.61$ değeri ile orta düzeyde olduğu bulgusu elde

edilmiştir. Hatasız yazma boyutunda “Gereksiz büyük harf kullanman yazma.”, “Harf, hece ve sözcük atlamadan yazma.”, “Hatalı harf kullanmadan yazma(y-ğ, s-z vb).”, “Eş görevli kelimeleri ayırmada ve hitap sözlerinden sonra virgül kullanma.” becerilerine ait başarı düzeylerinin $\bar{X} = 2.72-3.06$ arasında değişen değerlerle orta düzeyde olduğu bulgusu elde edilmiştir. Her iki boyuttaki diğer tüm beceriler ait başarı düzeyi $\bar{X} = 1.80-2.57$ arasında değişen değerlerle kötü düzeyindedir.

İkinci sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf türüne göre yazma başarılarına ilişkin veriler Tablo 4.’de sunulmuştur.

Tablo 4. Sınıf durumuna göre öğrencilerin yazma başarıları

Sınıf Durumu	n	\bar{X}	S	sd	t	P
Birleştirilmiş Sınıf	30	2.13	.82	58	2.11	.04
Müstakil Sınıf	30	2.59	.85			

p<0.05

Yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri “.04” olduğu tespit edilmiştir. p<0.05 olduğundan dolayı öğrencilerin okudukları sınıf türüne göre yazma becerileri başarı düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Ortalamalara bakıldığında birleştirilmiş sınıfta okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.13$ ve müstakil sınıflarda okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.59$ ortalama puana sahip olduğu görülmektedir. Her iki sınıf türünde de okuyan öğrencilerin yazma başarıları kötü düzeydedir ancak müstakil sınıfların yazma başarıları orta düzeye (2.60-3.39) yakın bir değerdir. Okunan sınıf türünün yazma becerisinde farklılık yaratan bir değişken olduğu söylenebilir. Ayrıca hesaplanan etki büyüklüğünün (Cohen’s $d = .82$) yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

İkinci sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf türüne göre güzel/ doğru yazma başarıları Tablo 5.’de sunulmuştur.

Tablo 5. Sınıf Türüne Göre Öğrencilerin Güzel/Doğru El Yazısı Yazma Başarıları

Sınıf Durumu	n	\bar{X}	S	sd	t	P
Birleştirilmiş Sınıf	30	2.10	.92	58	2.40	.12
Müstakil Sınıf	30	2.45	.80			

p<0.05

Yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri “.12” olduğu tespit edilmiştir. $p>0.05$ olduğundan dolayı öğrencilerin okudukları sınıf türüne göre güzel/doğru el yazısı yazma başarı düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre okunan sınıf türünün güzel/doğru el yazısı yazma başarısında farklılık yaratan bir değişken olmadığı söylenebilir. Ortalamalara bakıldığında birleştirilmiş sınıfta okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.10$ ve müstakil sınıflarda okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.45$ ortalama puana sahip olduğu görülmektedir. Her iki sınıf türünde de okuyan öğrencilerin güzel/doğru el yazısı yazma başarıları kötü düzeydedir.

İkinci sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf türüne hatasız yazma başarıları Tablo 6.'de sunulmuştur.

Tablo 6. Sınıf Türüne Göre Öğrencilerin Hatasız Yazma Başarıları

Sınıf Durumu	n	\bar{X}	S	sd	t	P
Birleştirilmiş Sınıf	30	2.15	.83	58	1.54	.02
Müstakil Sınıf	30	2.69	.94			

p<0.05

Yapılan t testi sonucunda bulunan p değeri “.02” olduğu tespit edilmiştir. $p<0.05$ olduğundan dolayı öğrencilerin okudukları sınıf türüne göre hatasız yazma becerileri başarı düzeylerinde anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuca göre okunan sınıf türünün hatasız yazma başarısında farklılık yaratan bir değişken olduğu söylenebilir. Ayrıca hesaplanan etki büyüklüğünün (Cohen's $d = .85$) yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ortalamalara bakıldığında birleştirilmiş sınıfta okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.15$ ve müstakil sınıflarda okuyan öğrencilerin $\bar{X} = 2.69$ ortalama puana sahip olduğu görülmektedir. Birleştirilmiş sınıflarda okuyan 2. Sınıf öğrencilerinin hatasız yazma başarıları kötü düzeyde, müstakil sınıflarda okuyan 2. Sınıf öğrencilerinin hatasız yazma başarı düzeyleri orta düzeydedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Türkçe Dersinin hedeflerinden biri de öğrencilere kendilerini yazılı olarak ifade etme, okunaklı işlek el yazısı yazma becerileri kazandırmaktır. Bu çalışmada ikinci sınıf öğrencilerin yazma becerisi hatasız yazma ve doğru/ güzel yazma olmak üzere iki boyutta incelenmiştir. Araştırma bulguları incelendiğinde her iki sınıf türünde öğrenim gören ikinci

sınıf öğrencilerinin toplam puanlarına göre güzel/ doğru yazma, hatasız yazma ve toplamda yazma başarılarının kötü seviyede olduğu sonucu elde edilmiştir. 2005 yılında bitişik eğik el yazısı öğretimine geçildiğinden beri öğrencilerin el yazısı yazmada sıkıntıların olduğuna ilişkin çalışmalar (Başaran, 2006; Şahin ve Akyol, 2006; Turan, Güher ve Şahin, 2008; Duran, 2009; Doğan, 2007; Turan, 2010; Durukan ve Alver, 2008; Çelenk, 2002; Bulut ve Aköz, 2010; Yıldız, Yıldırım ve Ateş, 2009; Aslan ve Ilgın, 2012; Coşkun ve Coşkun, 2012; Erdoğan, 2012; Şahin, 2012) bu çalışma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Okunan sınıf türüne öğrencilerin yazma başarıları incelendiğinde; genel yazma başarıları ve alt boyutlardan biri olan hatasız yazma başarıları birleştirilmiş sınıflarda okuyan öğrencilerin aleyhine farklılık göstermektedir. İkinci alt boyut olan güzel/ doğru yazma başarılarında okunan sınıf türüne göre bir anlamlı bir farklılık olmadığı sonucu elde edilmiştir. Genel yazma başarıları her iki sınıf türünde de kötü düzeyde, hatasız yazma başarıları birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerde kötü, müstakil sınıflarda öğrenim gören öğrencilerde orta düzeyde, güzel/doğru yazma başarıları her iki sınıf türünde de kötü düzeydedir. Öğrenci kağıtları incelendiğinde öğrencilerin yazılarının okunaklı ve estetik olmadığını söylemek mümkündür. Bayraktar (2006), araştırmasında öğrencilerin harfleri eğik yazma ve birleştirmelerde daha çok hata yaptıklarını tespit etmiştir. Aslan ve Ilgın (2012) bitişik eğik yazı ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşlerini araştırdığı çalışmada öğrencilerin okunaklı yazmadıklarını düşündükleri sonuçlarına ulaşmıştır. Coşkun ve Coşkun (2012), araştırmasının sonuçlarından biri de Sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı yazma başarılarının orta düzeyde olduğudur. Bitişik eğik yazı öğretiminde gerek öğrenci gerek öğretmen açısından başarının yakalanamadığı söylenebilir.

Literatür incelendiğinde (Buğday, 2003; Kılınç, 2005; Karaman, 2006; Saraçoğlu ve ark., 2012) müstakil sınıflarla birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin başarılarının karşılaştırıldığı çalışmalar bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Ancak iki sınıf türünde öğrenim gören öğrencilerin karşılaştırıldığında farklılık olmadığına ulaşılan çalışmalara (Pratt, 1986; Veenman, 1995; Mason and Burns, 1997) da rastlanmaktadır. Literatürde (Miller, 1991; Doğan, 2000; Köklü, 2000; Little, 2004; Pridmore, 2007) birleştirilmiş sınıfların dezavantajları arasında öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf uygulamaları hakkındaki yetersizlikleri ve isteksizlikleri, öğretim materyalleri açısından okul donanımındaki yetersizlikler, öğrencilerle bire bir ilgilenmek için zaman ve imkan

yetersizliği, öğrencilerin kırsal bölgede (kültürel farklılıklar, ailelerin sosyo-ekonomik durumu vb.) yaşamlarının getirdiği dezavantajlar sayılmaktadır. Bu dezavantajların en aza indirildiği durumlarda birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerle müstakil sınıflardaki öğrenciler arasındaki farkların azaltılabileceği düşünülebilir.

Yazma öğretiminde öğretmen; yazma etkinliklerine yeterli zamanı ayırmalıdır. Yazma becerisi ancak yazarak gelişir. Fakat bu gelişim içinde öğretmen mutlaka öğrencilerinin yazma becerilerini sıkı bir şekilde takip etmelidir. Özellikle ilkokulun ilk yıllarında bol bol dikte çalışmalarıyla öğrencilere yazıları hakkında dönüt vermelidir. Birleştirilmiş sınıflarda öğretim programı müstakil sınıflarla aynıdır. Ancak öğretmen aynı anda birden fazla sınıfla ilgilenmek durumundadır. Birleştirilmiş sınıflarda öğrenciler derslerin bazılarını kendi kendilerine çalışarak geçirmek durumundadır. Bu durumda birleştirilmiş sınıflarda öğretmenin öğrencilerinin yazılarını takip etmede daha az zaman ayırması olasıdır. Öğrencilerin genel yazma başarıları, hatasız yazma başarıları birleştirilmiş sınıflarda okuyan öğrencilerin aleyhine farklılık göstermesinin nedeni birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenin öğrencilerinin yazılarıyla birebir ilgilenmek için daha az zamanının olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca birleştirilmiş sınıflarda çalışan öğretmenlerin tecrübesiz olması, iş yüklerinin çok olması, birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile ilgili aldıkları eğitimin yetersiz olması, öğrencilerin kırsal bölgede yaşamlarının verdiği dezavantajlar da başarıyı düşüren etmenlerden olabilir. Abay (2006) birleştirilmiş sınıflarda çalışan öğretmenlerin; öğretmen yeterliği, programın yapısı, okul-aile işbirliği, okul olanakları, öğrenciden kaynaklanan sorunlarla karşı karşıya oldukları sonucuna ulaşmıştır. Sağ da (2009) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının kendilerini bu konuda yetiştirmede eğitim fakültelerini yetersiz buldukları ve birleştirilmiş sınıflarda ders öğretim programlarının daha işlevsel olması gerektiği görüşünde olduklarını tespit etmiştir. Bilir de (2008) çalışmasında birleştirilmiş sınıflar için öğretmen eğitiminin uygulamayla bağlantılı olarak işlenmesi gerektiğini ve birleştirilmiş sınıflardaki öğretmenlerin daha fazla desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırma sonuçları ışığında şu öneriler getirilebilir:

1. MEB'ce Türkçe Öğretim programında bitişik eğik el yazısı öğretimi ile ilgili başarısızlıkları ve sorunları en aza indirecek tedbirler alınmalıdır.

2. Birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrenciler ile müstakil sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin yazma başarılarının karşılaştırıldığı daha geniş çaplı araştırmalar yapılabilir.
3. Birleştirilmiş sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin yazma başarısızlıklarını en aza indirmek için (öğretmenler için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim, aile eğitimi, öğrencilere destek eğitimi vb.) önlemler alınmalıdır.

Kaynakça

- Abay, S. (2006). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğrenme öğretme sürecinde karşılaştığı sorunlar*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Aslan, D. ve Iğın H. (2012). Öğretmen ve öğrencilerin bitişik eğik yazı ile ilgili görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 69-92.
- Başaran, M. (2006). *İlk okuma yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaptıkları yazım yanlışları*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi. Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Bayat, S.(2013). *İlkokuma yazma öğretiminde anlatma becerileri* (Ed. Çelenk, S.) İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi. Ankara: Eğiten Kitap.
- Bayraktar, Ö. (2006). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazıda yaptıkları hatalar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bilir, A. (2008). Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında öğretmen ve öğretim gerçeği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 1-22.
- Buğday, M. (2003). *Birleştirilmiş sınıflarda sosyal bilgiler öğretiminin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Bulut, P. ve Aköz, Y. (2010). *Sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazma özelliklerinin değerlendirilmesi*. 9. Sınıf öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Elazığ.
- Coşkun, E., ve Coşkun, H. (2012). İlköğretim öğrencileri ile sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı başarı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(3), 761-776.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma-yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri, *İlköğretim-Online*, 1 (2), 40-47.
- Doğan, A. R.(2000). *Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Öğretim*. Trabzon: Uzun Yayınevi.
- Doğan, B. (2007), Denizli ilköğretim okullarında çalışan birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemine ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 85-97.
- Duran, E. (2009). *Bitişik eğik yazı öğretimi çalışmalarının çeşitli değişkenler açısından*

değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 33-57.
- Durukan, E. ve Alver, M. (2008). Ses temelli cümle yönteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.1 (5), 275-289
- Erdem, A. R., Kamacı, S., & Aydemir, T. (2005). Birleştirilmiş sınıfları okutan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar: Denizli örneği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 1(1-2), 3-13.
- Erdem, A.R. (2015). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. (7. Baskı) Ankara: Anı Yayıncılık .
- Erdoğan, T. (2012). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı yazma gelişimlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37 (165), 93-103
- Hasanoğlu, G. (2013). *Birleştirilmiş sınıflarda kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Orhangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karaman, F. (2006). *Birleştirilmiş sınıflarda matematik dersindeki başarı düzeyi ile normal sınıflardaki başarı düzeyinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler ve Teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kılınç, S. (2005). *Birleştirilmiş ve normal sınıflarda okuyan 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Türkçe ve matematik derslerindeki başarılarının karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köklü, M. (2000). *Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve öğretim*. İstanbul: Beta Basım.
- Köksal, K. (2002). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Pegem A Yayıncılık, Ankara,
- Little, A. W. (2004). *Learning and teaching in multigrade settings*. Paper prepared for the UNESCO 2005 EFA Monitoring Report.
- Mason, D.A. ve Burns, (1997) Reassessing the effects of combination classes. *Education Research and Evaluation*, 3(1), 1-53
- Miller, B.A. (1991). A review of the qualitative research on multigrade education. *Journal of Research in Rural Education*, 7(2), 3-12.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2012). Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Birleştirilmiş sınıflar haftalık ders programları.
- Öztürk, H. Ğ. (2005). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Pratt, D. (1986) On the merits of multiage classrooms. *Research in Rural Education*. 3 (3), 111-115.
- Pridmore, P. (2007). Adapting the primary-school curriculum for multigrade classes in developing countries: a five-step plan and an agenda for change. *Journal of Curriculum Studies*, 39(5), 559-576.

- Sağ, R., Savaş, B. ve Sezer, R. (2009). Burdur'da ki birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin özellikleri, sorunları ve ihtiyaçları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 37-56.
- Saraçoğlu, S., Büyük, U., ve Tanık, N. (2012). Birleştirilmiş ve bağımsız sınıflarda öğrenim gören ilköğretim öğrencilerinin bilimsel süreç beceri düzeyleri. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(1), 83-100.
- Seban, D. (2015). Development of preservice identities: learning from a multigrade classroom practicum context. *Journal of Education for Teaching*, 41(1), 19-36.
- Şahin, A. (2012). Bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaşılan problemler. *Eğitim ve Bilim*, 37 (165), 168-179.
- Şahin, A. ve Akyol, H., (2006). *İlkokuma-yazma öğretiminde kullanılan çözümlene ve bireşim yöntemlerinin uygulamalı olarak karşılaştırılması*, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Şahin, Ç. (2007). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Turan, M. (2010). Birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemi ve yazı türlerine ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 187.
- Turan, M., Güher, Ö. ve Şahin, Ç. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin yazı türlerine ilişkin görüşleri*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum Bildirileri, 2-4 Mayıs 2008, Çanakkale, 683-686.
- Veenman, S. (1995) Cognitive and non-cognitive effects of multigrade and multi-age classes: a best evidence synthesis, *Review of Education Research*, 65 (4) ,319-381.
- Yıldırım, M. (2008). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ses temelli cümle öğretimi yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan güçlükler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Yıldız, M., Yıldırım K., ve Ateş, S. (2009). Pupil modeling of the legibility of class teachers board writing. *International Journal of Human Science*, 6, 76-88.